Marokā kamieļu karavānas vērojamas bieži - šie izturīgie dzīvnieki piemēroti svelmainajam klimatam, kas tuksnešainajos apvidos jau pavasarī pārsniedz 40 grādu atzīmi. Foto - Kristaps Kārkliņš

NOSLĒPUMU ARABESKA

Karaliste, kurā sadzīvo mūsdienas un gadsimtiem senas tradīcijas. No rosīgās Marrākešas līdz nometnei tuksnesī - ceļojums pa Maroku līdzinās krāsainam, sarežģīti noaustam paklājam, kurā noslēpti patiesi dārgakmeņi Teksts Anda Kārkliņa*

Marrākeša ir noslēpumu lāde. Atver, ieskaties un – vai nu apdedzinies, vai neglābjami iemīlies. Ielās valda tāds haoss, ka pirmajā brīdī gribas ņemt kājas pāri pleciem un skriet atpakaļ uz savu rijādu. Mašīnu straume, kurā šoferi sacenšas nepārtrauktā pīpināšanā un lavierēšanā bez ātruma ierobežojuma, neskaitāmi motociklu pukšķinātāji, kas atstāj aiz sevis smirdīgu izplūdes gāzu tuneli un zirgu pajūgi, kas mijas ar mantām nokrautiem ēzelīšiem…

Mažorela dārzi Marrākešā - Īva Senlorāna iedvesma un patvērums

IEDVESMAS MEKA

Marrākeša ir skaļa, pirmajā brīdī izsit elpu no plaušām un apreibina acis ar krāsu pārbagātību, it kā pārbaudot, vai esat pietiekami izturīgi un viltīgi, lai būtu nopelnījuši redzēt tās sejas otru pusi – to, kura salauzusi neskaitāmas sirdis, iemīlinot sevī uz visiem laikiem. Ar noslēpumainiem *Tūkstoš un vienas nakts pasaku* dārziem, arhitektūras pērlēm, interjeru un eksterjeru dekoriem, ko darinājuši sava aroda labākie meistari, neticami bagātu kultūru, kuru veido pirmatnējo iedzīvotāju berberu, arābu un koloniālās Francijas tradīcijas. Un smakām pretī – austrumu smaržas, no piparmētras un kanēļa sajaukuma līdz argāneļļas reibinošajai eksotikai. Atliek tikai izbraukt no Marrākešas, lai tā tūlīt gluži kā magnēts vilktu atpakaļ.

Pilsēta, kas prasa pirms ierašanās tajā izpildīt mājasdarbu – lasīt literatūru, uzklausīt pieredzējušu ceļotāju ieteikumus, soli pa solim salikt pieturpunktus, lai pieskartos šai vietai nevis virspusēji, bet pamatīgāk, sajūtot tās vilinājumu. Sākot ar naktsmītni – ja rezervēsiet uz dullo kādu no rijādām, kuru kopskaitā vien ir vairāki simti, ir iespēja, ka austrumu sapņa vietā sagādāsiet sev galvassāpes un diskomfortu. Autentiskai noskaņai no personīgās pieredzes iesaku *Riad Goloboy* (riadgoloboy.com), kas atrodas samērā mierīgā vecpilsētas rajonā. Klauvējiens pie senām durvīm – un nokļūstat patvērumā no svelmes, kas tā vien aicina ieslīgt kādā no austrumnieciskajiem dīvāniem un malkot piparmētru tēju, vērojot iekšpagalma ikdienas ainiņas. Vakarā rijādas jumta dārzā tiek iedegtas sveces, un vējš ik pa laikam atnes rosības skaņas no centrālā tirgus laukuma. Savukārt no agra rīta pamodina imama balss, kas aicina ticīgos uz lūgšanu Kutubijas mošejā.

SEKOJOT ĪVAM SENLORĀNAM

Marrākeša bijusi un ir iedvesmas avots, kas pievelk radošos garus no visas pasaules. Sāciet dienu pilsētā ar Īva Senlorāna kobaltzilās villas apmeklējumu, kuru ieskauj leknie Mažorela dārzi. Šeit pārņem meditatīvs miers un sajūta, it kā jūs būtu nonākuši īstena mākslas darba vidū. Ar mākslinieka precizitāti un virtuozitāti dārzus savulaik iekopis gleznotājs Žaks Mažorels kopā ar dēlu. Vislabāk uz brīdi patverties kādā no lapenēm, aizvērt acis un baudīt smaržas, putnu treļļus un ūdens guldzēšanu strūklakās. Nav grūti iedomāties, kāpēc tieši šī vieta uz mūžu iekrita Īva Senlorāna sirdī. Mažorela dārzi ir kā patvērums, kas liek sirdij priekā ietrīsēties no skaistuma diženuma. Kobaltzilā un citrondzeltenās krāsas ekspresija, eksotiskā augu kolekcija un pastaigu celiņi, ko ieskauj bambusu birzis, rada sajūtu, it kā pasaka būtu transformēta realitātē.

Sekojot pa iedomātām Senlorāna pēdām, dodamies tālāk uz leģendāro viesnīcu *La Mamounia*. Modes mākslinieks te mēdza iegriezties, lai malkotu tēju, un ne viņam vienīgajam šis bohēmas centrs ir bijis nemainīga relaksācijas vieta. *La Mamounia* bijusi iecienīta Vinstona Čērčila, Monako princeses Karolīnas un citu Marrākešas viesu izvēle. Šeit ir vērts izstaigāt dārzu, kuru ikdienā aprūpē vairāk nekā 40 dārznieku. Tas atgādina rūpīgi koptu parku, kurā ar matemātisku precizitāti tiek kultivēti tūkstošiem augu.

CILVĒKU UN SMARŽU STRAUMES

Pēc spirdzinošās piparmētru tējas ir īstais brīdis ienirt Marrākešas tirgus labirintos. Sākumā jāizlaužas cauri masu produkcijas stendiem, un tikai tad sākas interesantākais – neskaitāmas šauras ieliņas, kurās atrodams viss, sākot no garšvielām līdz pat turpat uz vietas izgatavotām tradicionālajām čībiņām. Šeit ir sajūta, ka atrodies skudru pūznī – viss nepārtraukti kustas, plūst cilvēku, smaržu un smaku straumes. Tirgū vislabāk iepirkties ar acīm, jo atšķirt, kas ir autentisks, kas – brāķis, kas – pērle, kas – pakaļdarinājums, bez zinoša vietējā gida būs pagrūti. To pašu argāneļļu iespējams nopirkt uz katra stūra, taču ir iespēja, ka tas būs nekvalitatīvs izstrādājums.

Vislabāk to meklēt nelielajā veikaliņā *Arganino* rosīgajā tirgū *Chrifa*. Tas ir ģimenes uzņēmums, kas tirgo augstākās kvalitātes argāna izstrādājumus, un uz vietas vienmēr sastopams dēls Valids, kurš par ražošanas procesu, kas joprojām ir gadsimtiem nemainīgs – tikai roku darbs, nekā mehanizēta –, izstāstīs no A līdz Z. Nebrīnieties, ja Valids uz brīdi atstās veikaliņu jūsu uzraudzībā, jo pašam jāsteidzas uz tikšanos, – šeit uzticība cilvēkiem ir pirmajā vietā.

Vēl viena vieta, kurā tik viegli iedomāties Īvu Senlorānu baudām atpūtas brīdi svelmainā pēcpusdienā, ir literārā kafejnīcā *Dar Cherifa*. Bez navigācijas to atrast nav viegli, taču, kad beidzot nonākat pie senām koka durvīm un neticīgi pieklauvējat, aiz tām paveras paradīzes cienīga ainava. Bezgala skaists iekšpagalms ar patīkamu pavēni, putnu dziesmu un ziedu smaržas piepildīts. Šeit laiks pazūd, pat nemanāt, kā paskrien stundas, un gribas te uzkavēties vēl, nesteidzīgi lasot kādu no mākslas grāmatām, kas izvietotas turpat pagalma grāmatplauktos, malkojot piparmētru tēju un iestiprinoties ar marokāņu uzkodām.

Šis ir viens no tiem brīžiem, kad Marrākeša atkal jums pagriež savu skaisto sejas pusi, apliecinot, ka, ja zināt, kur meklēt, te iespējams uziet īstenas pērles. Cik vēl tādu slēpjas aiz vecuma zoba skartajām sienām? Noteikti simtiem, jo Marrākeša ir pilsēta, kurā *Tūkstoš un vienas nakts pasakas* nav tikai mītiski stāsti, to aura slēpjas ik uz soļa, neglābjami ievelk sevī un rada vēlmi turpināt meklēt pārsteigumus.

SENATNE SASTOPAS AR MŪSDIENĀM

40 minūšu brauciena attālumā no Marrākešas atrodas Ourikas ieleja, kuru ieskauj Atlasa kalnu masīvs. Kad mašīna rāpjas ceļa serpentīnā, kas ved aizvien augstāk cauri gadsimtiem seniem Āfrikas pamatiedzīvotāju berberu ciematiem, pārņem aizvien lielāka bijība pret daudzveidīgo un spītīgo Marokas dabu. Sarkanīgā, akmeņainā un sausā zeme mijas ar olīvu audzēm, citronkokiem, iekoptiem laukiem, kuros tekalē bagātīgi nokrauti ēzelīši. Vasarā temperatūra šeit pārsniedz 40 grādu atzīmi, savukārt pavasarī kalnu augstienēs sniegs nenokūst vēl ilgi.

Brauciena galamērķis ir naktsmītne *Kasbah Bab Ourika* (*kasbahbabourika.com*), no kuras paveras 360 grādu skats uz apkārtējām kalnu korēm un ciematiem. Šeit valda labākās marokāņu interjera tradīcijas – senatne sastopas ar mūsdienu prasībām, taču nezaudē laika zoba skarto šarmu. Simtgadīgi paklāji, kārtīgi izsēdēti ādas krēsli, masīvkoka mēbeles, flīžu arabeskas, plašs iekšpagalms un neaptveramі skaists dārzs – turklāt tas viss kalna korē, kuru visu dienu apspīd saules gaisma. Vērtīga ir pastaiga kopā ar vietējo gidu līdz netālajām sāls ieguves vietām, kur kaltēšanai noklātie laukumi atgādina nebeidzamas baltu palagu rindas. Gājienā cauri ciematu labirintu līkločiem acīm paveras berberu ikdienas dzīve – pagalmos ganās lopi, bērni spārda sen gaisu izlaidušas bumbas, sievietes dodas ikdienas gaitās, vīri sasēduši pēcpusdienas pavēnī un dzer reibinoši stipru kafiju.

TUKSNEŠA STINDZINOŠAIS KLUSUMS

Vieta ārpus laika. Kad apvidus auto līkumo arvien dziļāk Agafajas tuksnešainajos pakalnos, kur reto zaļumu ar katru metru pārņem bezgalīga akmeņu un smilšu masa, uzdod sev jautājumu – vai tiešām tā ir laba doma? Taču tad aiz kārtējā akmeņainā uzkalna iznirst žilbinoši baltas auduma teltis – nekurienes vidū. Kā mirāža tuksneša klejotājiem, *Scarabeo Camp* (scarabeocamp.com) ir unikāla naktsmītne, kura jau pirmajā mirklī ieskauj patvērumā no pulsējošā tuksneša karstuma. Vieta, kur nakts tumsu izgaismo sveces, nevis elektrības gaisma, rokas jāmazgā, lejot ūdeni no metāla krūkas, un jānakšņo zem zvaigžņotā debesjuma auduma teltī, kuru ik pa laikam sašūpo vējš. Vajadzība pēc modernām lietām pazūd ātri. Šeit valda teju stindzinošs klusums, ko iztraucē tikai reta putna dziesma un vējš, kas liek ieslīgt meditatīvā stāvoklī. Var dzirdēt savus sirdspukstus, un mūsdienu skrējienā tas nozīmē daudz.

Mēbeles, antīki čemodāni, autentiski aksesuāri, pagājušā gadsimta binokļi un fotoaparāti, marokāņu lukturi – tas viss padara šo vietu līdzīgu filmas uzņemšanas laukumam. Šķiet, tūlīt atskanēs režisora izsauciens: «Uzņemts!», jo tik grūti noticēt, ka tiešām esmu šeit un šī vieta nav mirāža. No šīs filmas negribas izkāpt. *Scarabeo Camp* ir vieta, kur baudīt literatūru, ieklausīties sevī, atrodoties prom no civilizācijas un ar to saistītajiem uztraukumiem. Apkalpojošais personāls ir rūpīgs, taču tik neuzkrītošs, ka dažbrīd pārņem sajūta, ka esat saujiņa pēdējo cilvēku uz zemes. No šejienes ir vērts doties pārgājienā gida pavadībā uz stundas attālumā esošo seno berberu ciematu – gājiens pa saules karsētajiem uzkalniem nav viegls, taču acīm paveras īespaidīgas dabas ainavas. Ciematā jāietur pusdienas vietējo mājoklī, jāizbauda berberu viesmīlība un garšīgais ēdiens, kas pagatavots tadžinā. Kad patīkams nogurums ņem virsroku, nometnē vislabāk atgriezties kamieļa mugurā.

Vakarā, kad bezgalīgajā debess klajumā iemirdzas spožas zvaigznes, ir tik labi lūkoties ugunskurā un turpināt klausīties klusumā, aizmirstot par laikrādi un beidzot sadzirdot sevi. ■

*andasstuff.wordpress.lv

Filmas Arābijas Lorenss uzņemšanas laukums? Nē, īpaša apmetne Agafajas tuksnesī - tikai teltis, bezgalīgs klajums un lukturi, kas nakti ir vienīgais gaismas avots

EKSKURSIJAS UN CEĻOJUMI

- 4.06. EUR 75-86
Lietuvas brīvdienas! Jauka atpūta Kuršu kāpās ar viesnīcu Nidā, līča krastā. Nagļa kāpa. Klaipēda. Palangas kūrorta noskaņas. Cenā iekļauta delfinārija izrāde! (2 d.)
www.skaistieskati.lv (tālr. 67221767, mob. 26415127)

- 4.06. EUR 25
Uz Kolkas ragu! Slīteres Ceļotāju diena – Šlīteres bāka, dabas taka un pusmuiža. Jautras un izzinošas izdarības amatnieku tirdziņā un darbnīcās, Īibiešu pusdienas. Izzinošs pārgājiens gar jūru Kolkasragā! (1 d.)
www.skaistieskati.lv (tālr. 67221767, mob. 26415127)

- 5.06. EUR 24
Skaista ekskursija – zied Babītes rododendri! Jūrmala, Valguma pasaule un Baskāju taka, Kinopilsētiņa Cinevilla, Lāču maizes ceptuve, degustācijas (1 d.)
www.skaistieskati.lv (tālr. 67221767, mob. 26415127)

- 5.06. EUR 24
Skaistie skati Sēlijā! Ērberģes muižas stāsti un leģendas. Nereta – sēļu dižgaru šūpulis. J.Jaunsudrabiņa "Mūsmājas" Riekstiņos. Alīdas kafeja – Sēlijas marka – ekskursija un cigoriņu kafijas baudīšana, Sēlijas pērlīte Gārsenes pils (1 d.)
www.skaistieskati.lv (tālr. 67221767, mob. 26415127)

- 11.06. EUR 24
Aristokrātiskā Kurzeme. Ekskursija Aizputē, Mārtiņa Freimaņa atdusas vieta, vīnu darītava "Eko vīns", Apriķu muiža, Apriķu luterāņu baznīca.
www.jaunirakursi.lv (tālr. 29257464)

- 11.06. EUR 33
Latgales mazā Šveice! Ludza, ekskursija Latgalē ar Ilgu Ivanovu, Opoļu svētavots, Zilupe, Pasienes katoļu baznīca, Draudzības kurgāns, Vecslabada.
www.jaunirakursi.lv (tālr. 29257464)

- 11.06. EUR 25
Aglona. Dienišķā un Dievišķā maize! Apmeklēsim Aglonas baziliku, ciemosimies Maizes muzejā – pie saimnieces Vijas Kudiņas latgaliski un bagātīgi klātā galda! Preiļu Miniatūrā karaļvalsts. Karaļa kalns (1 d.)
www.skaistieskati.lv (tālr. 67221767, mob. 26415127)

- 11.06. EUR 19,50
Peoniju svētki Kurzemes "Ziedoņos" un romantiskā Kuldīgas vecpilsēta
www.edelveiss.lv (tālr. 26315395)

- 11.06. EUR 27
1 dienas ekskursija – gleznainā Dienvidigaunija, varenās pilis, Otepe
www.skaistieskati.lv (tālr. 67221767, mob. 26415127)

- 12.06. EUR 24
Dabas noslēpumi. Tēju degustācija z/s "Rūķīšu tēja", Pokaiņu mežs. z/s "Kalnciruļi", padomi puķu kopšanā z/s "Dārzniecība".
www.jaunirakursi.lv (tālr. 29257464)

- 12.06. EUR 27
Smiltenes apkārtnes noslēpumi. Kopā ar A. Grīnbergu. Rūcamgravas, Vecsautiņu avoti, pārgājiens Pārkaļņu mežos, Kalnegļu upurozols, Mēru muižas ozols.
www.jaunirakursi.lv (tālr. 29257464)

- 12.06. EUR 35
Uz Kremerata Baltica koncertu Cēsīs! Franču pianistes Marī Klēras Legē un orķestra izpildījumā – Pētera Vaska, Sofijas Gubaiduļinas, Bēthovena un Mocarta partitūras. Pie diriģenta pults Žiljēns Masmondē. Cenā iekļauta biļete uz koncertu (1 d.)
www.skaistieskati.lv (tālr. 67221767, mob. 26415127)

- 12.06. EUR 27
Ceļojums bērniem! Satiksmes pilsētiņa Igauniją, Veru apriņķī, šeit darbojas luksofori un gājēju pārejas, te bērni un pieaugušie brauc ar "īstām" mašīnām... Ciemosimies arī Raganu valstībā un parkā Poķu zeme (1 d.)
www.skaistieskati.lv (tālr. 67221767, mob. 26415127)

- 12.06. EUR 24
Jaunums! Pa dabas takām Vidzemē! Līču-Laņģu un Ellīšes klintis, Veidenbaums un Skangaļu muiža (1 d.)
www.skaistieskati.lv (tālr. 67221767, mob. 26415127)

- 15.06. Akcijas cena – EUR 289
Kur uzzied Alpu ēdelveiss... vasara Austrijā. Grosgloknera augstkalnu ceļš, gleznainā Gašteinas ieleja, pastaigas kalnos un atpūta termālajos baseinos (7 dienas), 2 brīvas vietas!
www.edelveiss.lv (tālr. 26315395)

- 16.06. EUR 24
Peonijas Kalsnavas arborētumā, Jāņa Zābera dzimtās mājas, "BURSH" alus un "Lazdonas piensaimnieks"!
www.jaunirakursi.lv (tālr. 29257464)

- 18.06. EUR 25
Tallinas vecpilsēta un zoodārza apmeklējums! Šarmantā Tallinas vecpilsēta vasaras laikā un pastaiga zoodārzā, kur varēsiet sastapt vairāk nekā 350 dzīvnieku un putnu valsts pārstāvju.
LAIMTŪRE (tālr. 67284850, 26151144)

- 18.06. EUR 65
Ar kuģīti "Palsa" uz Kolkas bāku! Brauciens pa jūru!
www.jaunirakursi.lv (tālr. 29257464)

- 18.06. EUR 27
Teiču dabas rezervāts dzērveņu ziedēšanas laikā, vecticībnieku Siksala, enerģētiskā spirāle "Bielēs" un Aiviekstes valdzinājums
www.jaunirakursi.lv (tālr. 29257464)

- 18.06. EUR 30
Pārgājiens Igaunijas skaistākās upes Ahjas krastos. Kopā ar Andri Grīnbergu
www.jaunirakursi.lv (tālr. 29257464)

- 19.06. EUR 24
Peonijas Kurzemē! Emīla tirgus Ēdoles pilī, Peoniju svētki Pelčos, Annas Bergmans tēju dārzi Rendā!
www.jaunirakursi.lv (tālr. 29257464)

- 19.06. EUR 29
Sēlijas pierobeža: Subates neparastais stāsts, Stelmužes pārsteigumi, pankūkas Slininku dzirnavās!
www.jaunirakursi.lv (tālr. 29257464)

- 19.06. EUR 27
Lauku sēta "Zemeņu krastiņi", Aglonas bazilika, Karaļa kalns un latgaļu ēdieni maizes muzejā!
www.jaunirakursi.lv (tālr. 29257464)

- 21.06. EUR 24
Ciemos pie Laīlas Kelles Ružciema muižā, ar plostu pa Abavu, Māras kambari, hercoga Jēkaba vīni, krāšņie īrisi!
www.jaunirakursi.lv (tālr. 29257464)

- 22.06. EUR 25
Zied orhidejas! Jūrmalas Brīvdabas muzejs, Orhideju taka pie Engures ezera, ar plostu pa Rojas upi un cienasts lauku sētā!
www.jaunirakursi.lv (tālr. 29257464)

- 23.06.-24.06. EUR 88
Līgo svētku mistērija Lietuvā! Bīržu alus, Kupišķi, Līgo vakars senā lietuviešu sētā, Krokules avots, ar plostu pa Rubiķu ezeru u.c.
www.jaunirakursi.lv (tālr. 29257464)

- 2.07. EUR 18
Dārza svētki Rundālē! Dārza svētku desmitgade Rundāles pilī. Radošās darbnīcas, tirdziņi un citi svētku pasākumi. Dienas otrajā pusē viesošanās Bauskā un Bauskas alus darītava.
LAIMTŪRE (tālr. 67284850, 26151144)

- 2.07. EUR 23
Lietuvas divas galvaspilsētas! Traķu ezerpils vasaras toņos apburs ar īpašu šarmu. Ekskursija pilī. Viļņas apskates ekskursija un brīvais laiks pusdienām vai pastaigai pilsētā.
LAIMTŪRE (tālr. 67284850, 26151144)

- 14.07. Agrās rezervēšanas cena – EUR 219,90
Tatru skaistule Slovākija Brauciens ar plostiem, varenā Oravas pils, Demanovas alu noslēpumi, Augstie Tatri, atpūta termālajos baseinos. Iesakām ģimenēm ar bērniem! (6 dienas)
www.edelveiss.lv (tālr. 26315395)

1458474.indd 22-23 6/9/16 11:43:29 AM